

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

12 december 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, MEDIA EN SPORT

Vraag om uitleg van de heer Dirk Holemans tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de noodzaak van de dringende restauratie van het beschermd monument Caermersklooster te Gent

Interpellatie van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de uitvoering van het decreet lokaal cultuurbeleid

Met redenen omklede moties

Commissie voor Cultuur, Media en Sport

Donderdag 12 december 2002

VOORZITTER : De heer Jos Stassen

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.26 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Dirk Holemans tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de noodzaak van de dringende restauratie van het beschermd monument Caermersklooster te Gent

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Holemans tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de noodzaak van de dringende restauratie van het beschermd monument Caermersklooster te Gent.

De heer Holemans heeft het woord.

De heer Dirk Holemans : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het Caermersklooster in Gent is niet toevallig een beschermd monument. De geschiedenis van het klooster op deze site gaat terug tot de 13e eeuw, het behoort tot de belangrijkste gebouwen in het Patershol. Het is een rijke getuige van een plek met een groot historisch verleden. De meeste mensen kennen het Patershol vandaag als een plek waar het aardig vertoeven is tussen talrijke restaurants. Tot de 18e eeuw leefden er vooral magistraten en advocaten. Nadien is de industriële revolutie gekomen en werd het een arbeidersbuurt. Wanneer in deze eeuw de industrie wegtek, verpauperden de gebouwen.

Zo'n 30 jaar geleden werd de provincie Oost-Vlaanderen eigenaar van het Caermersklooster. Al snel volgden twee belangrijke restauraties, met een prachtig resultaat. Zo is de kerk nu een schitterende ruimte voor exposities. De restauratie is echter niet afgerond. Jammer genoeg blijkt nu de derde

en even noodzakelijke restauratiefase te zijn stilgevallen.

Uiteraard ligt de verantwoordelijkheid voor het indienen van een subsidieaanvraag voor verdere restauratie in de eerste plaats bij de eigenaar, in casu de provincie. Langs de andere kant echter kan de bevoegde Vlaamse minister niet lijdzaam toezien hoe een beschermd monument bedreigd wordt, want dit lijkt hier wel het geval.

Reeds in 1999 waarschuwde een betrokken studie-bureau : 'dat de totale stabiliteit van het ganse gebouw in het gedrang komt. Door deze algemene verslechtering van de toestand, vooral gedurende de laatste jaren, dienen er onverwijld vrij omvangrijke werken te gebeuren.' Ondertussen is de toestand alles behalve verbeterd. Er is recent een kleine instorting gebeurd en er zijn berichten dat het gebouw zou zijn aangetast door huiszwam, een organisme dat zich gemakkelijk verspreidt naar aanpalende gebouwen. Mijnheer de minister, gelet op deze situatie en het belang van dit gebouw, wil ik u vragen of u bereid bent in dit dossier proactief op te treden.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, het zal u misschien verbazen maar ook het Patershol ken ik uitstekend omdat ik daar heb gewoond. Ik ken ook zeer goed de veranderingen die daar gedurende 30 jaar geleidelijk zijn doorgevoerd. Ik treed de heer Holemans volledig bij in verband met de waarde van het Caermersklooster en het patrimonium dat ons als erfgoed is nagelaten.

De bouwfysische toestand van een deel van het Caermersklooster is inderdaad zeer zorgwekkend. Om de ergste nood te lenigen voerde het provinciebestuur in eigen beheer en in samenspraak met

Van Grembergen

de afdeling Monumenten en Landschappen van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap dringende instandhoudingswerken uit. Er werd meer bepaald een nooddak aangelegd.

Bij deze werken werden zware problemen vastgesteld. Ter hoogte van de aansluiting van de trapgevel rechts met het refectorium werd bij het monteren van het nooddak een met platen gestutte gevel ontmanteld. Door de inklemming tussen de platen was deze gevel volledig geïnfilteerd door water en was er bovendien geen ventilatie mogelijk. Hierdoor verloor het bakstenen metselwerk zijn draagkracht en stortte een gedeelte van de top van de wachtgevel in. Deze gevel werd ondertussen gestut en het hermetiselen van de top werd als onvoorzien bijwerk opgenomen in het dossier van het nooddak.

Recent werd op de zolder ook nog huiszwam ontdekt, wat de uitvoering van de volgende restauratiefase, met name de restauratiewerken aan dak en zolder, gecompliceerd maakt. Voorlopig is er nog niet geopteerd voor een specifieke behandeling maar het verdient absoluut de voorkeur om de zwam te behandelen, voor men begint aan de volledige restauratie van dak en zolder. U weet dat als een huiszwam in een woning of een oud monument wordt ontdekt, die als eerste moet worden aangepakt om het onheil verder tegen te houden.

Zoals ik daarjuist heb gezegd, voerde de provincie in eigen beheer de noodzakelijkste instandhoudingswerken uit door een nooddak te plaatsen. Hierdoor beheert de provincie haar patrimonium conform de voorschriften van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten. Dit bepaalt in artikel 11 dat de eigenaars en vruchtgebruikers van een beschermd monument ertoe gehouden zijn het monument in goede staat te behouden door het uitvoeren van de nodige instandhoudings- en onderhoudswerken.

Voor de volgende restauratiefase, meer bepaald aan het dak en de zolder, wordt door de provincie een premiedossier voorbereid.

Een ambtelijk overleg tussen de provincie en de afdeling Monumenten en Landschappen vond reeds plaats. Tijdens dat overleg kwam ook de verdere fasering van de volledige restauratie aan bod. Het is te verwachten dat de definitieve fasering in het voorjaar van 2003 zal worden ingediend, samen met de premie-aanvraag voor de restauratie van

het dak en de zolder. Gezien de nood om de huiszwam te bestrijden, zullen de laatstgenoemde werken in 2004 van start gaan.

We treden bij het beheer van dit patrimonium dus op als een goed huisvader. Zo snel mogelijk geven we vorm aan de afspraken met de provincie. Ergens rond het paasreces zullen we daarop een goed zicht krijgen. Onmiddellijk nadien zal de fasering worden bekeken om met de provincie een planning uit te werken over datgene wat moet gebeuren.

De voorzitter : De heer Holemans heeft het woord.

De heer Dirk Holemans : Ik dank de minister voor zijn duidelijk antwoord. Zowel de aanpak van de huiszwam als de aangekondigde oppuntstelling van de laatste restauratiefasen zijn zeer goed nieuws voor Gent en Vlaanderen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de uitvoering van het decreet lokaal cultuurbeleid

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Van Hecke tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de uitvoering van het decreet lokaal cultuurbeleid.

Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de ver slaggeving van onze bijeenkomsten van het afgelopen jaar tonen aan dat ik met de regelmaat van een klok een aantal vragen over de problemen met de interpretatie en de uitvoering van het decreet lokaal cultuurbeleid heb aangekaart. Ondertussen zijn we een jaar verder. Ik heb gelezen dat in Turnhout een studiedag is gehouden over de huidige stand van zaken, een jaar na de inwerkingtreding van het decreet lokaal cultuurbeleid.

Uit de persberichten blijkt dat één zaak in het oog springt : het budget is niet groot genoeg om alle gemeenten te bedienen. Daarop heeft de minister aangekondigd dat binnen afzienbare tijd een stop zal worden ingesteld. Gemeenten die nog geen

Van Hecke

aanvraag hebben ingediend zullen van deze regering geen centen meer krijgen. Over deze zaak krijg ik behoorlijk veel e-mails. Ik veronderstel dat u er nog meer krijgt dan ik.

Ik heb me altijd achter de doelstellingen van dit decreet geschaard. Ik heb enkel vraagtekens geplaatst bij het instrumentarium. Zonder enig leedvermaak wil ik hier verwijzen naar onze kritiek op het principe dat wie eerst zaait eerst maait, dat hier van toepassing is. Diegenen die aarzelden of het dossier wat grondiger wilden bestuderen en voorbereiden, zullen op een wachtlijst belanden. Ze zullen later dan is voorspiegeld aan de beurt komen. Men heeft ons altijd gezegd dat dit eigenlijk een instapdecreet is. Dat was een bewuste keuze, want u wou de gemeenten de kans geven om het proces op gang te brengen op het ogenblik dat ze er klaar voor zijn. Een aanvraag voor de opmaak en de uitvoering van een cultuurbeleidsplan zou ten allen tijde kunnen gebeuren, zo stelde uw voorganger in een antwoord op mijn vraag om uitleg in juni van dit jaar (Hand. VI. Parl. 2001-2002, nr. C254, 4).

Dit decreet is wellicht het slachtoffer van zijn eigen succes. Tijdens de voorbereidende besprekingen is de kostprijs van het decreet aan bod gekomen. De verslaggeving daarover is erg beperkt, gezien de stelligheid waarmee de minister benadrukte dat er geen probleem was om binnen een periode van hooguit 3 jaar iedereen te laten toetreden. Misschien klopte deze optimistische berekening niet? Of was hier een leerling-tovenaar aan het werk?

Er is ook geen rekening gehouden met onze kritiek dat het decreet geen aandacht heeft voor de grote verscheidenheid aan Vlaamse gemeenten. Er zijn kleine, landelijke gemeenten, en er zijn grote centrumsteden. De nadruk op het subsidiëren van het personeel en het niet-subsidiëren van de infrastructuur schept grote problemen voor kleine, landelijke gemeenten, want de infrastructuurvereisten vormen bij hen de grote drempel. Zo krijgen ze problemen om van bij de aanvang van de voordelen van het decreet te genieten. We blijven dus bij onze kritiek dat er geen stimuli zijn voor gemeenten die niet aan de infrastructurele eisen voldoen. De criteria voor gemeenschapscentra mogen dan wel minimalistisch zijn zoals men beweert, kleine landelijke gemeenten hebben het niet gemakkelijk om daaraan te beantwoorden. Bovendien moeten deze gemeenten aan een aantal strenge voorwaarden voldoen. Zo moet het beheer volledig in handen van de gemeente zijn.

Mijnheer de minister, u kent deze problematiek zeer goed. Een plaatselijke parochiezaal telt vaak niet mee. Vaak willen de mensen die het geld voor deze zaal bij elkaar hebben gespaard bij het beheer van de zaal betrokken blijven. Aangezien het beheer uitsluitend in handen van de gemeente moet zijn, kan een dergelijke zaal niet meetellen. Het spreekt vanzelf dat het afstaan van het beheer van die zaal bij de betrokkenen zeer gevoelig ligt. U woont in een iets grotere gemeente dan ik. Ik ga er evenwel van uit dat u deze problemen zeer goed kent.

Het is dus zeer moeilijk om de bestaande infrastructuur in die kleine landelijke gemeenten in te schakelen voor het lokaal cultuurbeleid. Naar aanleiding van de wijzigingen die de minister aan het decreet wil aanbrengen, zal ik hier nog dieper op ingaan. Verder is ook de oprichting van een cultuurcentrum in een gemeente die er nog geen heeft, blijkbaar een te grote stap.

De gemeenten die dus reeds over culturele infrastructuur beschikken, kunnen aan de minimalistische interpretatie beantwoorden. Voor de gemeenten die hierover niet beschikken, ontbreekt elke impuls.

Ik heb eens nagekeken welke gemeenten tot nu toe aan het decreet participeren. Ik heb heel wat anomalieën ontdekt. Ik heb een lijstje van deze anomalieën aan mijn interpellatieverzoek toegevoegd. De manier waarop bepaalde gemeenten op dit decreet hebben gereageerd, heeft allicht heel wat mensen verrast.

Op basis van het decreet hebben een aantal steden die nog geen erkend cultureel centrum hadden hier nu wel recht op. Hoewel ze recht hebben op een cultuurcentrum van categorie B of C hebben ze evenwel nog geen intentieverklaring voor deelname aan het luik lokaal cultuurbeleid ingediend. Ik veronderstel dat deze gemeenten geen behoefte voelen om aan het decreet te participeren. Misschien vinden ze de instapdrempel te hoog. Misschien wegen de subsidies die ze kunnen ontvangen niet tegen de kosten op.

Iedereen die deze zaak objectief bekijkt, zal vaststellen dat de blinde vlekken op de cultuurkaart van Vlaanderen blijven bestaan. Dit in tegenstelling tot de doelstellingen van het decreet. Ik heb indertijd voorspeld dat het decreet een Mattheuseffect zou hebben. De gemeenten die al veel inspanningen leverden, krijgen nu een extra medewerker. De gemeenten die nog niets hadden, hebben nu ook niets. Dit is niet het gevolg van een be-

Van Hecke

wuste keuze. Dit verschil is te wijten aan de snelheid waarmee gemeenten zich aan het decreet konden aanpassen. Sommige gemeenten waren al uitgerust om hier werk van te maken. Andere gemeenten moesten het met veel minder stellen. Die gemeenten hadden eigenlijk behoefte aan een cultuurbeleidscoördinator om de dossiers voor te bereiden. De gemeenten die al over een culturele dienst beschikten, hebben hun dossiers door die dienst laten opstellen en hadden dus een aanzienlijke voorsprong.

Tijdens de voorbereidingen van dit decreet heb ik tweemaal een ronde langs de Vlaamse gemeenten gedaan. Ik heb toen al voorspeld dat mijn gemeente de benodigde cultuurbeleidscoördinator niet zou krijgen en dat andere gemeenten gewoon een zoveelste gesubsidieerd personeelslid zouden kunnen aanwerven. Ik ben ervan overtuigd dat deze boutade in grote mate met de werkelijkheid overeenkomt.

Uit de lijst blijkt dat vooral gemeenten met minder dan 10.000 inwoners en gemeenten met 10.000 tot 15.000 inwoners niet aan het decreet participeren. Indien we de doelstellingen, die ik nog steeds ten volle onderschrijf, willen realiseren, is een impuls voor het geïntegreerd lokaal cultuurbeleid voor die gemeenten nochtans noodzakelijk.

Ik vraag me af of er al aanvragen voor een intergemeentelijke samenwerking zijn ingediend. Minstens één van de gemeenten die aan een intergemeentelijke samenwerking participeren, moet immers over een goedgekeurd beleidsplan beschikken.

Ik vind het zeer eigenaardig dat dertien steden en gemeenten die over een erkend en gesubsidieerd cultureel centrum beschikken op basis van het oude decreet van '91 geen intentieverklaring voor deelname aan het lokaal cultuurbeleid hebben ingediend. Het gaat onder meer om Roeselare, Maldegem, Lokeren, Heusden-Zolder, Grimbergen, Geraardsbergen, Knokke-Heist, Wevelgem, Beringen, Leopoldsburg en Waregem. Evergem, de woonplaats van de minister, staat trouwens ook op dit lijstje. Blijkbaar laten deze gemeenten het decreet aan zich voorbijgaan. Staat de kosten-batenanalyse van de planning niet in verhouding tot de inkomsten die ze hiervoor kunnen verwerven? Is de return wat te klein? Het is alleszins zeer eigenaardig dat die gemeenten geen intentieverklaring hebben ingediend. Misschien zijn de betrokken gemeentebesturen van mening dat ze zonder dit de-

creet ook een efficiënt cultuurbeleid kunnen voeren. Misschien vinden ze dat hun huidige cultuurbudgetten volstaan.

Een andere eigenaardige vaststelling heeft al tot een vraag om uitleg aan de vorige bevoegde minister geleid. Turnhout heeft een pilootprojectsubsidie gekregen om een cultuurbeleidscoördinator aan te werven, maar heeft volgens onze informatie nog geen verdere stappen gezet. Turnhout heeft geen aanvraag ingediend om aan het lokaal cultuurbeleid deel te nemen. Als pilootstad had Turnhout op voorhand evenwel subsidies ontvangen. Ik vermoed dat deze subsidiëring zal worden stopgezet.

Hoewel ze geen aanvraag hebben ingediend om aan het lokaal cultuurbeleid deel te nemen, hebben een aantal gemeenten wel een cultuurbeleidscoördinator aangeworven. Dit is onder meer gebeurd in Maldegem en in Roeselare. Blijkbaar zijn deze gemeenten op eigen kosten tot die aanwerving overgegaan. Ze hebben hiervoor alleszins geen subsidiëring ontvangen.

Aangezien een aantal van deze gemeenten al cultuurfunctionarissen in dienst hadden, begrijp ik niet goed waarom ze het zo aanpakken. Ik weet niet hoe deze communicatiestoornis is ontstaan. Verder zijn er een aantal gemeentebesturen die drie maanden na de betekening van de goedkeuring van de aanvraag nog geen cultuurbeleidscoördinator hebben aangeworven, terwijl dit toch een decretale vereiste is.

Eén gemeentebestuur heeft mij laten weten dat het opgelucht was omdat het telefonisch een uitstel van een maand had bekommen om een cultuurbeleidscoördinator aan te stellen. Dit getuigt van sympathie voor de sector, maar ook van het feit dat het niet zo gemakkelijk is om met de regels om te gaan. Moeten de gemeenten die de termijn van drie maanden voor de aanwerving van een cultuurbeleidscoördinator overschrijden, zelf de kosten ervan dragen? Of wordt de cultuurbeleidscoördinator, van zodra het cultuurbeleidsplan is goedgekeurd, toch nog gesubsidieerd? Dat is onduidelijk.

Hoe staat het met het aantal cultuurbeleidscoördinatoren in de gemeenten, waar voordien cultuurfunctionarissen werkzaam waren? Op sommige plaatsen werden cultuurfunctionarissen als cultuurbeleidscoördinator benoemd, op voorwaarde dat zij aan de gestelde voorwaarden voldeden. Werd in die cultuurdiensten dan de cultuurfunctionaris vervangen, of is dat niet het geval? De inspanning van de gemeente wordt immers beperkt als men van de cultuurfunctionaris een betoelagde functie maakt.

Van Hecke

De inspiratie voor mijn vragen heb ik enerzijds gehaald uit de zeer goede communicatie en informatie die het Steunpunt Cultuurlokaal verstrekt, en anderzijds bij de problemen die mensen ervaren met de toepassing van het decreet en die ze mij signaleren.

Ik heb nog een belangrijke bijkomende vraag over de toepassing van het decreet van 13 juli 2001. De voorbije drie dagen word ik overstelpt met vragen van cultuurcentra in verband met de toewijzing van de variabele subsidies voor cultuurcentra. Ik heb naar aanleiding van die recente commotie het decreet en ook het uitvoeringsbesluit opnieuw nagekeken. Ik ben ten eerste verwonderd over de wijze waarop het decreet inzake de variabele subsidie is toegepast. Als uitgangspunt voor de toekenning van structureel gesubsidieerde cultuurcentra was het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen genomen. Daar is veel kritiek op gekomen, omwille van een historisch deficit van centra die gesubsidieerd en erkend waren, maar ook omwille van het feit dat ze in de verkeerde gemeente lagen, en van elke structurele subsidiëring werden uitgesloten.

In antwoord daarop werden bijkomende middelen vooropgesteld, namelijk een verhoging van de variabele subsidies met 37 miljoen frank. Bij wijze van voorafname zou men eerst de gedupeerde exculturele centra bedienen. In het decreet staat duidelijk dat het om een voorafname gaat. Nadien zouden de cultuurcentra voor de pot van de variabele subsidies aanvragen kunnen indienen. Nu heb ik vernomen dat de gedupeerde cultuurcentra die structurele of pseudostructurele subsidies uit die variabele subsidiepot hebben gekregen, niet meer in aanmerking komen voor variabele subsidies, omdat de voorafname niet als een voorafname op de totaliteit van de variabele subsidies wordt aanzien. Als de centra het historisch deficit hebben gecompenseerd via die voorafname, dan hebben ze geen recht meer op de échte variabele subsidies. Dit staat haaks op de manier waarop het in het decreet staat gelibelleerd.

Lectuur van paragraaf 1 van artikel 68 laat mij veronderstellen dat de voorafname niets te maken heeft met paragraaf 2 van artikel 33, waarin de basis voor de toekenning van de pot variabele subsidies staat neergeschreven. Die cultuurcentra krijgen een compensatie voor hun historisch deficit, maar zitten er wel op vastgepind.

Verder heb ik ook vragen over de toekenning van de variabele subsidie op basis van de werkingsver-

slagen van de voorbije twee jaar. Dit lijkt logisch van zodra het decreet in werking is. Vandaag wordt evenwel een beoordeling gemaakt voor de toekenning van de variabele subsidie aan een cultuurcentrum op basis van de parameters voor de toekomstige of gewenste werking van cultuurcentra zoals die in het nieuw decreet zijn opgenomen. Een aantal parameters zoals de beschikbaarheid voor de ondersteuning van het lokale verenigingsleven waren op een aantal cultuurcentra gewoon niet van toepassing, omdat ze in het vorige decreet gesubsidieerd werden voor hun eigen programmatie.

Vandaag wordt die centra gevraagd zich in het geïntegreerd lokaal cultuurbeleid te engageren. Ze worden echter beoordeeld op basis van wat ze de afgelopen twee jaar hebben gedaan, maar in die periode wisten ze totaal niets af van die toekomstige beoordelingscriteria voor de variabele subsidies ! De structurele subsidie gaat enkel naar personeel : dat is decretaal zo vastgelegd. De centra krijgen dus enkel variabele of werkingssubsidies voor de uitvoering van het nieuwe beleidsplan voor de komende zes jaar na een gunstige beoordeling van wat ze voorbije twee jaar hebben gerealiseerd met andere decretale voorwaarden.

De centra willen aan de nieuwe decretale voorwaarden voldoen, en integreren die aandachtspunten ook in hun beleidsplan, maar krijgen nu geen werkingstoelage om dat plan uit te voeren. Als de gemeentebesturen niet willen bijspringen, dan bestaat de kans echter dat ze niet één frank werkingssubsidies krijgen. Als dat gebeurt, dan zullen die centra bij een volgende beoordelingsronde met het oog op het toekennen van subsidies met een handicap aan de start komen.

Er is nog een tweede, niet onbelangrijk aspect. De subsidies werden opgesplitst in structurele subsidies voor wedden en variabele subsidies voor de werking. In het Cultuurpact is bepaald dat elke erkende organisatie naast een personeelstoelage ook een werkingssubsidie moet krijgen. Cultuurcentra die nu dus geen werkingssubsidies meer krijgen, zullen dus klacht kunnen indienen. Cultuurcentra die veel werkingsmiddelen krijgen, zullen in staat zijn om bij een volgende beoordelingsronde opnieuw goed aan de bak te komen. Dit proces is dan een nieuw voorbeeld van het bekende Mattheüesefect van wijlen professor Herman Deleeck.

Dat alles is als een bom ingeslagen bij de cultuurcentra. De beoordeling van de parameters steunde op drijfzand. In andere decreten is in overgangsmaatregelen voorzien waarin sancties, onder meer een vermindering van de subsidies, waren uitgeslo-

Van Hecke

ten. Men moet immers de kans krijgen zich aan een nieuwe regelgeving aan te passen. In dit geval is dat niet zo. Ik geloof dat de minister zal worden overstelpt met vragen om alle dossiers te kunnen inkijken, want de centra zullen de beoordelingen willen vergelijken.

In een andere context – maar die gaat ook op voor dit decreet – heb ik al een van mijn stokpaardjes ter sprake gebracht. Het kan moeilijk aanvaard worden dat men wordt gestraft zonder dat een beroep mogelijk is. Ik heb daarover nog geen amendement uitgewerkt. Ik weet niet of de minister de variabele subsidies al heeft goedgekeurd. In elk geval zou ik willen vragen dat de cultuurcentra toch nog de kans zouden krijgen om de wijze waarop hun dossier is behandeld, te bespreken, ook al is in het decreet niet in een beroepsprocedure voorzien.

We staan voor het kerstreces. Ondertussen is hierover veel commotie ontstaan. Ik had dus graag een verantwoording voor deze werkwijze. Ik wil zeer sterk aandringen op een heel grote openheid tegenover die cultuurcentra die inzage vragen in de dossiers om eventuele bijsturingen van deze beslissing te kunnen krijgen.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft gelijk met haar stelling dat de financiering van het decreet werd gegarandeerd. Dit kwam aan bod tijdens de commissiebespreking.

Ondertussen is een en ander veranderd. Misschien kan er een andere invulling van die middelen komen. Dit had ons moeten worden gemeld tijdens de begrotingsbesprekingen. Ik vind de timing terzake wat ongelukkig : twee dagen na het bespreken van de begroting 2003 moesten we in de krant lezen dat er een probleem is inzake de uitvoering van het decreet houdende het lokaal cultuurbeleid. Ik weet dat dit niet het onderwerp van de begrotingsbespreking was, maar het ware goed mocht dat zijn gebeurd.

Verder is het belangrijk te blijven volgen welke gemeenten gebruik maken van dit decreet. Mevrouw Van Hecke stelde vast dat vooral die gemeenten die al een beleid voerden hierop intekenen. We moeten nagaan of dat de realiteit is, want dit was niet de bedoeling. Misschien is het nog wat vroeg om deze evaluatie nu te maken, want er komt misschien een inhaalbeweging in 2003. Maar als het decreet niet verder wordt uitgevoerd in 2003, dan zal er een evaluatie komen op het einde van 2003.

Ik hoop dat mevrouw Van Hecke dan ongelijk blijkt te hebben. (*Opmerkingen van mevrouw Mieke Van Hecke*)

Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, deze interpellatie komt op een goed moment, omdat ze me de mogelijkheid biedt om uitleg te verschaffen en verantwoording af te leggen over cijfers en keuzes.

Niemand kon vermoeden dat dit decreet zo snel zou aanslaan bij de gemeenten. Ik leid dat af uit de besprekingen die in deze commissie zijn gevoerd. Toen was er vrij grote eensgezindheid over de keuzes die werden gemaakt en werd een positieve inschatting van de middelen gemaakt, maar het was niet voorzien dat dit een dergelijke vaart zou nemen. Nog geen jaar na het operationeel worden van het decreet hebben 173 van de 308 gemeenten een aanvraag ingediend voor subsidie voor de opmaak van een cultuurbeleidsplan. Van deze aanvragen werden er tot op heden 141 goedgekeurd. Eén aanvraag is door twee gemeenten ingediend. Die twee gemeenten zijn gescheiden door een vliet. Dan heb ik het over Schelle en Hemiksem.

Van de 141 goedgekeurde aanvragen zijn er 56 gemeenten die voor 1 december een door de gemeenteraad goedgekeurd cultuurbeleidsplan hebben ingediend. Ook dit is onverhoopt snel en veel. Deze gemeenten zouden dus in aanmerking moeten kunnen komen voor de uitvoeringssubsidie a rato van 1 euro per inwoner, als hun cultuurbeleidsplan door de minister wordt goedgekeurd. U gebruikte de spreuk 'wie eerst zaait, eerst maait'. In die spreuk zit een element van rechtvaardigheid. Ik zeg niet dat dit altijd even billijk is.

Het moet ook duidelijk zijn dat wie onvoldoende zaait, de uitvoeringssubsidie niet zal oogsten. De ingediende plannen worden op de uitgangspunten van het decreet en de richtlijnen terzake beoordeeld. Het is nooit de bedoeling geweest dat alle gemeenten op 1 of 2 jaar tijd zouden instappen in het decreet. Dit is bovendien budgettair niet haalbaar. Vanuit een zo realistisch mogelijke inschatting heeft de Vlaamse regering een budgettaire raming gemaakt over een periode van vier jaar. Het Vlaams Parlement heeft hierop ingespeeld. In het decreet is dan ook in artikel 19, paragraaf 2 bepaald dat het aantal aanvragen voor subsidie die jaarlijks kunnen worden behandeld afhankelijk is van het krediet dat de Vlaamse regering voor de uitvoering van het decreet jaarlijks inschrijft in de

Van Grembergen

begroting. Er is toch wel degelijk een voorzorgsmaatregel genomen.

Het feit dat er beduidend meer aanvragen en beleidsplannen werden ingediend in 2002 heeft een grotere financiële weerslag op het begrotingsjaar 2003 dan aanvankelijk geraamd. Dit betekent dat vanaf 1 januari 2003 de reeds vermelde decreetsbepaling moet worden toegepast. Aanvragen die na 1 januari 2003 worden ingediend, zullen administratief worden behandeld, maar komen in 2003 niet meer in aanmerking voor subsidiëring. Alle betrokken gemeenten zullen hiervan tijdig op de hoogte worden gebracht.

De rode draad in de uitvoering van dit decreet is maximale duidelijkheid en betrouwbaarheid. Dit heeft te maken met het feit dat het de verantwoordelijkheid van de Vlaamse regering is om aangegane engagementen met individuele gemeenten te honoreren. Ik besef dat dit gevolgen heeft voor de gemeenten die nog geen aanvraag hebben ingediend. De gemeentebesturen zullen hierover een van de volgende dagen een brief ontvangen. De boodschap is niet prettig, maar ik wil blijven benadrukken dat ze als belangrijke ondertoon heeft dat dit decreet een kwantitatief en een kwalitatief succesverhaal is.

De dynamiek die het decreet lokaal cultuurbeleid op gang heeft gebracht bij de gemeenten, blijkt ook uit het feit dat voortdurend nieuwe aanvragen bij de administratie worden ingediend. De lijst van gemeenten die volgens mevrouw van Hecke nog geen aanvraag hebben ingediend voor de opmaak van een cultuurbeleidsplan, klopt niet meer. Diest, Veurne, Turnhout, Aartselaar, Edegem, Kapellen en Maldegem hebben recent een aanvraagdossier ingediend.

Via informatie en contacten weet de administratie dat een aantal gemeenten die behoren tot de categorieën die mevrouw Van Hecke opsomt, volop bezig zijn met het vervolledigen van een aanvraagdossier. Of de andere gemeenten al dan niet instappen in het decreet is hun individuele verantwoordelijkheid. Dat ligt volledig in de lijn van de doelstelling en de geest van het decreet. De gemeente beslist of ze bijkomende initiatieven wil nemen om een kwalitatief en integraal cultuurbeleid uit te bouwen. Ze wordt daarin ondersteund door subsidies van de Vlaamse overheid.

De lijst van gemeenten die volgens mevrouw Van Hecke geen cultuurbeleidscoördinator hebben

aangeworven binnen de 3 maanden, is door de realiteit eveneens achterhaald. Kasterlee heeft ondertussen het bewijs van aanstelling van een cultuurbeleidscoördinator ingediend. De andere gemeenten zijn binnen de periode van 3 maanden gestart met de aanwervingsprocedure, maar slagen er om diverse redenen niet in om binnen de 3 maanden een cultuurbeleidscoördinator aan te stellen. Dat kan zijn omdat ze moeten wachten op de goedkeuring van de voogdijoverheid of op een aanpassing van het personeelskader. Het kan ook zijn dat ze geen geschikte kandidaat vinden. Het spreekt voor zich dat deze gemeenten niet moeten opdraaien voor een situatie die ze zelf niet in de hand hebben.

Voor die gemeenten wordt het decreet als volgt toegepast. Als de gemeente is begonnen met de aanwervings- of aanstellingsprocedure en als kan worden aangetoond dat omwille van redenen die buiten de gemeentelijke bevoegdheid liggen, binnen de 3 maanden na goedkeuring van de aanvraag nog geen cultuurbeleidscoördinator in dienst is genomen, wordt de periode van 3 maanden verlengd totdat de gemeente het bewijs van indienstneming heeft ingediend. Omdat deze periode niet kan blijven aanslepen, worden deze gemeenten van nabij opgevolgd door de administratie.

Op dit ogenblik zijn er 113 cultuurbeleidscoördinatoren die in aanmerking komen voor subsidiëring. Daarvan zijn er 56 nieuw aangeworven. Bij de andere 57 gaat het om verschuivingen binnen het gemeentelijk kader. Het kan dan gaan om cultuurfunctionarissen. Het kan echter ook gaan om andere personeelsleden van de gemeente, al dan niet van de cultuurdienst, die in een aantal gevallen de functie van cultuurbeleidscoördinator combineren met de leiding van het gemeenschapscentrum of de cultuurdienst. We hebben nog geen zicht op het aantal ex-cultuurfunctionarissen dat werd vervangen door nieuwe aanwervingen

De voorafname bij de variabele subsidies voor de cultuurcentra zorgde er alleszins voor dat geen enkel centrum achteruitgaat. Variabele subsidies zijn steeds een extraatje. We zullen u het volledige advies van de beoordelingscommissie bezorgen. Variabele subsidies zijn een beloning voor de gemeenten die in het verleden in een centrum investeerden. Parameters sluiten aan bij drie basisdoelstellingen van cultuurcentra : de participatie, de spreiding en de gemeenschapsvorming. Die parameters zijn niet plots uitgevonden. Er is vroeger al over gediscussieerd. In verband met de intergemeentelijke samenwerking weet ik dat er in de

Van Grembergen

regio Zuid-West-Vlaanderen één aanvraag is ingediend.

Alle problemen zijn natuurlijk niet opgelost, maar ik heb u correct meegedeeld hoe er is gehandeld. Er zijn beslissingen over de dossiers genomen en ik heb die ondertekend. De communicatie in dat verband is gebeurd.

De voorzitter : Mevrouw van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. Dagelijks wijzigen er natuurlijk bepaalde zaken.

Ik heb nog wel een aantal concrete vragen. Ik veronderstel dat de gemeenten voor reeds aangeworven cultuurcoördinatoren zelf voor de kosten moeten opdraaien indien hun cultuurbeleidsplan niet wordt goedgekeurd. Turnhout zal waarschijnlijk voor zijn cultuurcoördinator de subsidie verliezen omdat het om een eenmalige projectsubsidie ging in 2002 en zij voor 1 december geen cultuurbeleidsplan hebben ingediend voor subsidiëring vanaf 2003. Ik ga ervan uit dat de oplossingen die ik bij bepaalde vragen suggereerde, kloppen, anders had u er wel op gereageerd.

Wat het probleem van de cultuurcentra betreft, wacht ik het volledige dossier af om dan eventueel bijkomende vragen te stellen. Ik blijf zitten met twee problemen. Ten eerste is er een gebrek aan een beroepsprocedure. Ten tweede weet ik niet hoe de cultuurcentra zullen reageren op de niet-correcte toepassing van het cultuurpact inzake de werkingssubsidie.

Ik wil nog iets opmerken over het onverwachte succes van het decreet. Ik schrik niet van de positieve respons. Over het principe 'wie eerst zaait,

eerst maait' is veel gecommuniceerd. Ik vind het wel spijtig dat het succes zich niet altijd aftekent daar waar het zich had moeten aftekenen. De sterken hadden niet zoveel moeite om bij de eerste zaaiers te zijn. Het was nochtans de hoofddoelstelling om diegenen die nog niets hadden ondernomen, wakker te schudden. Ik vrees dat het nu een dubbel negatief effect heeft. Als blijkt dat men nu te laat komt, zal dat vragen oproepen in de betrokken gemeenteraden. Ik heb een wrang gevoel dat de doelstelling van het decreet niet is gehaald.

Minister Paul Van Grembergen : Het is goed dat u opmerkingen formuleert. De doelstellingen blijven belangrijk. Aan de andere kant is het decreet een succes en moeten we dat appreciëren zonder daarbij een standbeeld te moeten oprichten.

De voorzitter : Het is misschien nog te vroeg om een eindoordeel te vellen omdat er nog heel wat door de administratie moet worden verwerkt. Ik veronderstel dat we in 2003 snel een stand van zaken zullen kunnen opmaken.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door mevrouw Van Hecke en door de heer Dany Vandebossche werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.20 uur.*
